

טראדוקסיין ליברי

די לאם פואיזיאם איבראאיקאם

די ראש השנה אי כפור

אינה פור

ראובן אליהו ישראל

רבינו אי חזן

די לה קומונידאר ישראלית-ספרדית

די קראיינבה אין רומאניאה

Traduksyon Livre
de las Poezias Ebraikas
de ROSH ha-SHANA i KIPPUR

echa por

Reuven Eliyahu Yisrael

Rabbino i Hazzan

de la Komunidad Yisraelit - Sefaradit

de KRAYOVA en ROMANIA

5670

פ ר י פ א ם

אה זמס קורלינ'זיזנאריווק דיז ריטז ספרדי ה' עליהם יחזי

זיז זבס פריזנטיז זובס אימטוס סאקראדוס קאנטאדוס אין טואסקטוס טימז-
מזובס אין זובס סאנטוס דיאס ראש השנה אי יוד"ך טראדוסקידוס טיקס-
טואלמיינטי דיז איצריאז אי
קוס קאנטי קוטקידו אה טוטרוס .

איך איז מוטיטו פור איז קואל זיזי מי די זה פינה אה אזיר איקטה
טראדוקטיז : מונגוס מיימזרוס די זה קאמנידאד איסראחיליטה די קראייזטה
דודי זיזי קו קוס אויפ'אימטי, סי קישארן מונגאס זיזיס, אי קון ראזון, פור
זו קי טואסקטאס אוראקטיזיזיס קון דיגאס אין זינגואה איצריאה, זינגואה קי אי-
זיזיס איגמראן קומפלידאמיינטי; זאס אוראקטיזיזיס די זובס דיאס סאנטוס, דזין
איזיזיס קון ריגריטו, זו זוס אזין זינגונה אימפריטיזן, אל קונטראריזי איזיזיס
זובס אזין אטיאר דזגראקייאדאמיינטי פור קי קומוס אויליגאדוס די פאסאר מוז-
גאס אוראס אין איז טימפז אה קאנטאר אי אה מילדאר אין אונה זינגואה קי
זובס איז אינטיראמיינטי דיסקוטקידה. איקטאס קישאס פארטייידו די אומס קו-
ראקטיזיס סינקירוס אי טופאנדוזאס זיזין גוקטייפיקאדאס מי טוקארון אין איז אומה,
אי פור קונטיננטארזובס אי אינגיר איקטה לאבונה די טואיקטרו ריטו, מי דיסקידי
די טראדוקיר קולאמיינטי זובס אימטוס זובס מאס איזיז'אדוס די טואיקטרוס סיזיז-
ריק פואיטאס, סיידו קי זובס איז קאטיגוריקאמיינטי דיפינידו די דזיר טראס
טואיקטראס אוראקטיזיזיס אין זאס זינגואס פרופ'אנאס. (ראה התם קופר ה' זשי
סי' פיז). איקטוס אימטוס סאקראדוס קאנטאדוס קון קוס מינדואה טראדיקטיזיזנא-
זה אין און זינגואזי אינטיכדיזיזי אה טודוס טוטרוס אין איקטוס דיאס סאנטוס
אי קולומייזיב, ארה סיגוראמיינטי איז איפיקטו סאזוטאריזי דזיזאדו, די טירארטוס
די זה זיטאר'ואה (אין טודו זו קי קונקירנה ריזיזיזן אי דז'ריס דיזיטוס) אין
זה קואלה קאזימוס טודו איז אטיז, אי די דיסקפייטאר אין טוטרוס זובס סי-
טימיינטיזיס די פיידאד (הקידוה) אי די דיזוקטיזן אי חסיקארטוס אה טואיקטרו
פארדי דיזיזי קון טואיקטראס טואינאס אקטיזיזיס אי טואיקטראס אוראקטיזיזיס .

P R E F A S

A mis korelidjyonarios del Rito Sefaradi *A' alehem yihyu*

Yo vos presento los imnos sakrados kantados en nuestros Templos en los Santos Dias *Rosh ha-Shana* i *Yom ha-Kippurim* , tradusidos tekstualmente del Ebreo i konformandosen a sus kante konosido a nozotros.

Ek el motivo por el kual yo me di la pena a azer esta traduksyon: muchos myembros de la Komunidad Israelita de Krayova donde yo so sus ofisyante, se kesharon munchas vezes, i kon razon, por lo ke nuestras orasyones son dichas en lingua Ebreo, lingua ke eyos ignoran komplementamente; las orasyones de los Dias Santos, dizen eyos kon regreto, no nos azen ninguna empresyon, al kontraryo eyas nos azen anoyar dezgrasyadamente por ke somos ovligados de pasar munchas oras en el Templo a kantar i a meldar en una lingua ke nos es enteramente desconosida. Estas keshas partyendo de unos korasones senseros i topandolas byen djustifikadas me tokaron en el alma, i por kontentarlos i inchir esta lakuna de nuestro Rito, me desidi de tradusir solamente los imnos los mas elevados de nuestros selebres poetas, syendo ke nos es kategorikamente defendido de dizir todas nuestras orasyones en las linguas profanas. (Mira *Ha'am Sofer* parte sejena, seksyon 86). Estos imnos sakrados kantados kon sus melodia tradisyonala en un lenguaje entendivle a todos nozotros en estos dias santos i solemneles, ara siguramente el efekto salutaryo dezeado, de tirarnos de la letarjia (en todo lo ke konserna relidjyon i doveres divinos) en la kualo kayemos todo el anyo, i de despyertar en nozotros los sintimyentos de piyedad (*hasidut*) i de devosyon i aserkarnos a nuestro Padre Divino kon nuestras buenas aksyones i nuestras orasyones.

לייז ווי אדיריקו פארטיקולארמינטי אה וויס קוליגאט לוס סייס חזנים אי
ליס קופליקו די קיחיר ציין אטאנטיצום אין קאנטראנדו איסטום פיוטיס אין טו
איסטרו אידייומה איספאכייוב, די אזיר אקורדאר איל קאנטי קון לוס ציירצום;
די טו פרוטונסייאר (אה קאלוחה די קאנטי) מלרע, און ציירצו קי קי דיצי פרו-
טונסייאר מלעיל או אל קונטראריז, קומו לו און אלגוטס חזנים אין קאנטראנדו
לוס פיוטיס אין איצריאו, פור קי לוס ציירצום קי קונאן מאל אה לז אוריזה
און גאקמאר איל גוסעו אי לז צאלור די איסטאס קובליימס פואזיאס אי ס
און מינגונה אימפריסיון. לייז ווי די גראנדי פינה אין אזינדו איסטא טראדוק-
קיון, אה אפליקאר איל קאנטי די אחו אנדי טרוקרוס אין לוס ציירצום. איל
ריסטו אינקומוני אה לוס סייס חזנים די אזיר און גיקו איספורקו די קוס פארטי
קון פריפארארקין די אנטים אין אזינדו אונאס קאנטאס ריפייסייוניס, פור פואדיר
אריצאר אל איסקושו דזיחוד, אי אראן אנסי איל די ליסייו די קוק אארדעטוריו
קת קוס דולקי טוטו, אי קאשטיצארטן איל קוראסון די לז איסקטיניקייא .

לייז ווי פירמינו אין ווימו טיימפו די רוגארליס, די אקורטאר אין לוס
טונגוס קאנטיס די קדיש אי קרושה אי אונטראס קחאס, אי טו ווינגואר מאדה
די איסטום אירמוחוס פיוטיס קי און אימפריסיונאר טאיסטרוס קוראקוניס אי
מוגאס צייס טוס און צירקאר זאגרימאס, אי און אלסאר טאיסטראס אלמאס
צירקו איל אלמו, אי טוס אוצליגאן אה אזיר איל איגזאצין די טאיסטרה קונסי-
קייא אי די טאיסטראס אקסייוניס; איפיקטו דזיחודו אי צוטו ציזודו די לוס א-
זוטוריק די טאיסטראס אוראקסייוניס אי טאיסטראס קובליימאס פואזיאס .

אין לז איפוקה פריינטי קי איל סינטיימינעו ריליגייחו איסטא ציין אללא-
קאדו אי פלעטו, איל חון קי סאצי אי פואדי גוגאר איל רובו טאן אימפרטאנ-
טי אי ווייבטירחו אין לוס דיאס קאנטוס, קון קו טאלינטו, קו צח ארמוניחה,
אי קו פרוטונסייאיסיון אימפריסיונזה אזי גראנדי קוזה וזכות הרבים תלוי בו .

קראיוצה אדר שני 5670

ראובן אליהו ישראל

Yo me adereso partikolarmente a mis kolegas los Sres. *Hazzanim* i les supliko de seer byen atantivos en kantando estos *piyyutim* en nuestro idioma Espanyol, de azer akordar el kante kon los byervos; de no prononsyar (a kauza del kante) *millera* un byervo ke se deve prononsyar *milleel* o al kontraryo, komo lo azen algunos *hazzanim* en kantando los *piyyutim* en Ebreo, por ke los byervos ke sonan mal a la oreja azen gastar el gusto i la valor de estas sublimes poezias i no azen ninguna empresyon. Yo me di grande pena en azyendo esta traduksyon, a aplikar el kante de uzo onde nozotros en los byervos. El resto enkombe a los Sres. *hazzanim* de azer un chiko esforso de sus parte kon prepararsen de antes en azyendo unas kuantas repetisyones, por puer arivar al eskopo dezeado, i aran ansi el delisyo de sus auditoryo kon sus dulce tono, i kaptivaran el korason de la asistensya.

Yo me permito en mezmo tyempo de rogarles, de akurtar en los lungos kantes de *kaddish* i *kedusha* i otras kozas, i no menguar nada de estos ermozos *piyyutim* ke azen empresyonar nuestros korasones i muchas vezes nos azen versar lagrimas, i azen alsar nuestras almas verso el Alto, i nos ovligan a azer el egzamen de nuestra konsensya, i de nuestras aksyones; efekto dezeado i buto vizado de los aotores de nuestras orasyones i nuestras sublimas poezias.

En la epoka prezente ke el sintimyento relidjyozo esta byen aflakado i floshe, el *hazzan* ke save i puede djugar el rolo tan emportante i menesterozo en los Dias Santos, kon su talento, su boz armonyosa, i su prononsasyon empresyonoza aze grande koza *u-zehuř ha-rabbim taluy bo.*

Krayova, *Adar Shen* 5670

Reuven Eliyahu Yisrael

Alphabetical Index of Piyyutim

Adonay Elohe ha-Sevaot Yoshev ha-Keruvim	(78)	5	אחות קמנה
A' Hesed ve-Emet	21	7	אלהי אל חדינני כמעלי
A' Negdeha kol Taavati	26	28	אלהים אלי אתה
A' Shamati ve-Nirgazti	20	(12)	אלהים אתה ידעת לאולחי
A' Yom Leha Eeroh	15	2	אלהינו ואלהי אבותינו
Ahoi Ketanna	5	(15)	אליך ה' נשאחי עיני
Anna A' Rahameha Yerau	23	54	אל נורא עלילה
Anshe Emuna Avadu	1	17	אם אפס
Aromimha Hizki ve-Helki	33	(14)	אם אשמנו כחולע
Ben Adam ma Leha Nirdam?	1	23	אנא ה' רחמיך יראו
Be-Zohri al Mishkavi	3	1	אנשי אמונה אבדו
Eleha Adonay Nasa'i Enay	(15)	33	ארוממך חוקי וחלקי
El Nora Alila	54	3	בזכרי על משכבי
Elohay al Tedineni ke-Maali	7	1	בן אדם מה לך נרדם
Eloheni ve-Elohe Avotenu	2	(78)	ה' אלהי הצבאות יושב הכרובים
Elohim, Atta Yadata le-Ivvalti	(12)	21	ה' חסד ואמת
Elohim, Eli Atta	28	15	ה' יום לך אערוך
Ei Shaare Rason	11	26	ה' נגדך כל האותי
Im Afes	17	20	ה' שמעתי ונרגזתי
Im Ashamnu ke-Tola	(14)	10	ידי רשים
Lemaanha Elohay	32	16	יה שמך
Ribbon ha-Olamim Hoimenu le-Hayyim	55	53	יה שמע אביוניך
RBSH"O bi-Reoti Behurotai	36	48	ישראל עבדיך
Ribbono shel Olam Eivadde	24	(6)	ישן אל חרדם
RBSH"O va-Yehi ba-Alof ha-Minha	49	32	למענך אלהי
Salmo 24	57	57	סאלמו 24
Salmo 81	58	58	סאלמו 81
Salmo 130	59	59	סאלמו 130
Shamem Har-Siyyon	35	11	עת שערי רצון
Shevet Yehuda	(8)	55	רבון העולמים חתמנו לחיים
Shinanim Shaananim	30	24	רבנו של עולם אתודה
Shofet kol ha-Ares	9	36	רבש'ע בראותי בחורותי
Tamahnu me-Raot	2	49	רבש'ע ויהי בעלות המנחה
YAH Shema Evyoneha	53	(8)	שבט יהודה
YAH Shimha	16	9	שופט כל הארץ
Yashen al Teradem	(6)	35	שמם הר ציון
Yede Rashim	10	30	שנאים שנאים
Yisrael Avadeha	48	2	תמהנו מרעות